

8 grudnia 2025 r.

Filatel.pl

Elektroniczny miesięcznik
filatelistyczny

Dostępny tylko on-line
w formacie PDF
na stronie

www.filatel.pl

Zapraszamy!

Numer grudniowy już [do pobrania](#)

Znaczk

Polski Instytut Sztuki Filmowej - wspieramy naszą kinematografię

8 grudnia 2025 roku do obiegu wchodzi znaczek pocztowy o wartości 4,90 zł, na którym przedstawiono oficjalną grafikę zaprojektowaną z okazji 20-lecia Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.

Podstawowe dane emisji:

autor projektu:	Justyna Chodkowska
liczba znaczków:	1
wartość:	4,90 zł
nakład:	70.000 sztuk
technika druku:	offset
format znaczka:	40,5 x 40,5 mm
papier:	fluorescencyjny
arkusze sprzedażne:	5 znaczków i 1 przywieszka (3x2)
data obiegu:	8 grudnia 2025 roku

źródło: Poczta Polska

Datowniki okolicznościowe

Datowniki jednodniowe

- 2025.12.09. **Kielce 1:** Dzień Patrona Poczty i Filatelistów św. Gabriela Archaniola. Dom Długosza w Wiślicy, obecnie: Wikariat i Muzeum Archeologiczne, projekt: Adam Kowalewski

Wydawnictwa

Filatel.pl nr 12/2025

Spis treści numeru grudniowego:

- Marek Jedziniak: Zamykamy stary, otwieramy nowy 2026 rok
- Roman Babut: Polska na Olimpiadę. Rozwój polskiego sportu i jego promocja przez Poczta Polską w okresie IX Olimpiady, 1928-1931 (5.19)
- Roman Wikiet: Reforma walutowa - stemple "groszy" w Dyrekcji Okręgu Pocht i Telegrafów w Poznaniu (3)
- Jacek Kubczyk: Oflag VII A Murnau - korespondencja zewnątrzobozowa polskich jeńców 1939-1945 (14)

- Julian Auleytner, Robert Puchała: Obieg pocztowy kartek Cp 1-3 z nadrukiem "15 FEN. 15 / = / Poczta Polska" w latach 1918-1920 (9)
- Bernard Jesionowski, Jerzy Zimnicki: Ilustrowane filatelistycznie kalendarium poczty polskiej w Malborku po 1945 roku (7)
- Janusz Milewski: Spotkani w trasie (7)
- Wojciech Ziółkowski: Kartki pocztowe imperium brytyjskiego i Europy (13). Poczty Ameryki Północnej oraz Południowej (1)
- Piotr Pelczar: Gujana Brytyjska, Gujana, historia słynnego poobcbanego znaczka i jego właściciela (1)
- Janusz Berbek, Andrzej Macias: Fryderyk Chopin - wydanie z okazji odsłonięcia jego pomnika w Warszawie w 1927 r. (Fi. 225). Nowe fakty i uzupełnienia (5)
- Krzysztof Piwko: Rosyjskie kasowniki nieme stosowane w latach 1914-1915 (2)
- Marcin Gromek, Piotr Pelczar: Odmiany formy kartek pocztowych ZA Cp 11
- Stefan Jakubowicz: Rozpoznawanie technik drukowania (2)
- Krzysztof Wałęjko: Kartka pocztowa Fi. Cp 57 z ręcznie odbitym stemplem "SPECIMEN"
- Zdzisław Mąka: Znaczk wydania "Widoki Krakowa" z 1945 roku Fi. 362-366 (1)
- Piotr Pelczar, Stefan Olgierd Rosset: Ziębice - prywatne nadruki i stemple z 1945 roku
- Tadeusz Jarawka: Cenzura korespondencji w okresie stanu wojennego w Polsce
- Jerzy Jakubik: Uzupełnienia dotyczące kroniki pocztowej z urzędu pocztowego Bolestawiec Śląski 3
- Adam Głowacz: Bezmiechowa - Mekka polskich pilotów szybowcowych
- Jerzy Lehmann, Janusz Manterys: Kalendarium działań poczty pruskiej i Północnoniemieckiego Związku Poczty w latach 1772-1871 ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich (1)
- Piotr Pelczar: Koperta listu do Jana Kiepy - ile warta jest koperta, a ile nazwisko?
- Piotr Pelczar: Kartka pocztowa Cp 136 MK z błędem cięcia
- Piotr Pelczar: Projekty graficzne dla kartek pocztowych Cp 808
- Marian Wawrzynkowski: Od Poczty Cesarskiej do Poczty Polskiej w Grudziądzu (1)
- Tomasz Binkiewicz: Niekatalogowane sygnatury/typy formularzy pocztowych dla ludności polskojęzycznej w ZA (8). Przekaz zlecenia pocztowego Ffp 3
- Maciej Buczyński: Austriacki list polecony z 1840 roku
- Piotr Pelczar, Feliks Podolecki: Historia urzędu pocztowego w Lubawce (Lubawie) na podstawie kroniki pocztowej z lat 1945-1946
- Piotr Pelczar, Marcin Wysocki: Różne odcienie barw znaczków odbarwionych i fakszestw chemicznych
- Janusz Berbek: Eksperymentalne nalepki polecenia z 1957 roku - dokumentacja pocztowa (2)
- Marek Jedziniak, Piotr Pelczar: Erkowe dęja vu - uzupełnienie
- Bartłomiej Fedorczyk, Grzegorz Lech: Dobre praktyki kryptofilatelisty (5)
- Marcin Gromek: Filatel.pl - indeks zawartości 2025, według nazwisk autorów
- Marek Jedziniak: Katalog nowości polskich

Numer można pobrać ze strony Filatel.pl

Ukazał się też zeszyt specjalny z rozszerzoną wersją artykułu Jacka Kubczyka o korespondencji zewnątrzobozowej polskich jeńców Oflagu VII A Murnau w latach 1939-1945, również do pobrania na stronie miesiecznika.

Spis treści numeru grudniowego:

- Święta Bożego Narodzenia 2025
- Sanktuarium Dzieciątka Jezus w Christkindl
- Uśmiechnięty Anioł z Katedry w Reims
- Polskie Madonny
- 800 lat historii Parafii Mariackiej w Krakowie
- Archikatedra Św. Marcina w Bratysławie
- Prawosławna Katedra Zbawienia Narodu w Bukareszcie
- Papież Jan Paweł II - Honduras
- Papież Jan Paweł II - Kanonizacje i beatyfikacje
- Papież Leon XIV
- Arcybiskup Edward Profittlich SJ
- Watykan
- Poczta Magistralna
- Nowości zagraniczne
- Wiadomości klubowe

Bogdan Michalak

Informacje różne

Z frankaturą na święta

Aby tradycji Bożonarodzeniowej stało się zadość, również i w tym roku Ogólnopolski Klub Zbieraczy Frankatur Mechanicznych "Frankotyp" im. Tadeusza Hampla stosować będzie okolicznościową nakładkę na maszynę frankującą.

Zamiast kupować na poczcie znaczki, każdy z Was może swoją korespondencję z życzeniami świątecznymi udekorować przygotowaną na tę okoliczność frankaturą pokazującą trzech króli w drodze do Betlejem na nakładce okolicznościowej. Do tego przewidziana jest koperta okolicznościowa przedstawiająca obraz Sandro Botticelli z ok. 1477 r. "Pokłon trzech króli". Wszystko co trzeba zrobić, to przygotować kartki z życzeniami lub zaadresowane koperty C6 z kartkami z życzeniami do Waszych bliskich w środku i nadesłać je na adres naszego klubu. Nadesłane kartki wkładane będą do koperty okolicznościowej i po ostemplowaniu ich frankaturą okolicznościową roześlemy je do Waszych bliskich na terenie całego kraju. Nadesłane gotowe koperty z życzeniami również po ostemplowaniu frankaturą zostaną rozesłane zgodnie z adresami do Waszych bliskich. Żeby uniknąć nachodzenia rysunku na kopercie na frankaturę, tak by frankatura była wyraźna, czytelna i wyglądała estetycznie, należy pozostawić niezadrukowany obszar długości 11 cm i wysokości 4 cm mierząc od prawego górnego narożnika. Każdy kto chce wysłać bliskim lub otrzymać świąteczną frankaturę może zamówić ją na zwykłej białej kopercie w cenie 6 zł/szt, lub na kopercie okolicznościowej w

cenie 8 zł/szt. Odbitki frankatury listem poleconym będą wykonywane tylko na białych kopertach w cenie 9,50 zł/szt. (brak miejsca na kopercie okolicznościowej na e-R-kę). Jest możliwość odesłania frankatur w liście zwrotnym, tak by nie narazić koperty z frankaturą na uszkodzenie w transporcie, wówczas proszę doliczyć do zamówienia 9,50 zł na zwrotny list polecony i kopertę. Porto frankatury zgodne z cennikiem poczty tylko w obrocie krajowym. Zamówienia które mają być wysłane na zagraniczne adresy tylko w kopertach zwrotnych, zgodnie z cennikiem Poczty Polskiej (list priorytetowy nieregistrowany 10 zł, list polecony priorytetowy 22 zł). Zrealizowane zostaną wszystkie zamówienia nadesłane do 12.12.2025 r., korespondencję do ofrankowania proszę kierować na adres:

Polski Związek Filatelistów
Ogólnopolski Klub Zbieraczy
Frankatur Mechanicznych
"Frankotyp"
Skr. Pocz. 325
90-950 Łódź 1

Należność za ofrankowanie korespondencji należy wpłacić na konto ZO PZF w Łodzi z dopiskiem Klub Frankotyp, nr konta: PKO BP o/Łódź 45 1020 3352 0000 1502 0092 1791. Do przesyłki proszę dołączyć kopię dokonania wpłaty, ofrankowane zostaną wszystkie koperty nadesłane do 12.12.2025 r.. Ze względu na brak możliwości śledzenia wpłat na koncie bankowym Zarządu Okręgu Łódzkiego na bieżąco, poza wpłatą na konto koniecznie należy złożyć zamówienie listownie lub mailem na adres blaszczyk26@interia.pl. Wszystkie zamówienia i nadesłane przesyłki po tym terminie będą mogły być zrealizowane ale tylko pod warunkiem opłacenia kosztów przesyłki zwrotnej.

Wszystkich zainteresowanych zbieraniem frankatur mechanicznych zapraszam do wstąpienia w szeregi naszego klubu. Członkowie klubu mogą również zamówić abonament frankatur z maszyny klubowej, więcej informacji na naszej stronie internetowej <https://zgpzf.pl/frankotyp>. Posiadamy zapas wcześniejszych frankatur, zainteresowanych nabyciem prosimy o kontakt listowny lub mailowy.

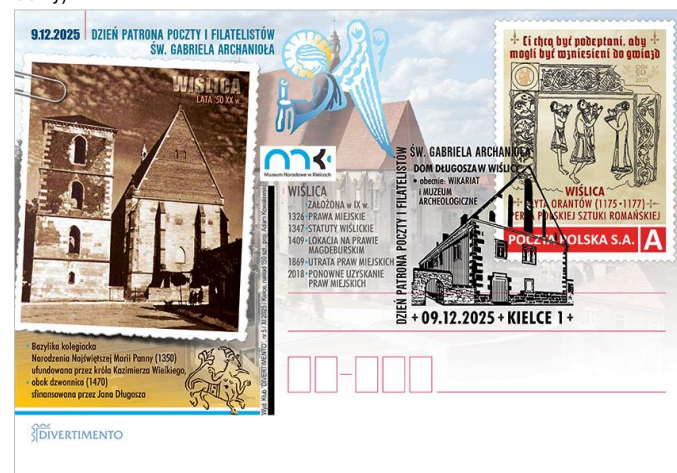
Krzysztof Błaszczyk

Dzień Patrona Poczty i Filatelistów św. Gabriela Archaniola

Od 2023 roku ściśle współpracuję z p. Bogdanem Michalakiem, twórcą i prezesem klubu "Św. Gabriel" zrzeszającego zbieraczy znaczków pocztowych o tematyce religijnej.

Bez przerw, już dwudziesty rok, dzięki wsparciu p. Bogdana, inspiruję Poczcie Polską do honorowania Święta Patrona Poczty i Filatelistów Św. Gabriela Archaniola właśnie. Przypada to zawsze 9 grudnia.

W bieżącym roku wspólnie z projektantem p. Adamem Kowalewskim postanowiliśmy uhonorować Wiślicę, jedno z najważniejszych miast Królestwa Polskiego. Wiślica odgrywała ważną rolę w początkowych okresach naszego państwa. Wśród jej mieszkańców znajdowały się wybitne osoby świeckie i duchowe (wśród nich Jan Długosz). Znajdowały się w niej (i znajdują) wartościowe zabytki architektury i sztuki. W okresie średniowiecza Wiślica zajmowała wysoką pozycję w kulturze polskiej. Świadczy o tym Bazylika Mniejsza Nawiedzenia NMP w Wiślicy, a także napis na tablicy pamiątkowej budowy kolegiaty u jej południowego wejścia: "Roku Pańskiego 1350 Najjaśniejszy Kazimierz II z Bożej łaski król polski wznosił kościół Przenajświętszej Panny Marii Wiślickiej z ciosanego kamienia, pamięć której to zasługi i ozdoby jego dzieła roku Pańskiego 1464 duchowieństwo wiślickie i lud złotymi wypisali głoskami" (tłumaczenie z łaciny).

W latach 1958-1963 w kolegiacie prowadzono prace badawcze. Starszy kościół miał prostokątną nawę i prezbiterium zamknięte absydą. Pod nim odkryto kryptę ze słynną gipsową posadzką z rytami ludzkich postaci i bogatą ornamentyką (tzw. płyta wiślicka). Znajduje się tutaj zdanie w języku łacińskim: HI CONCLARI QUERUNT UT IN ASTRA POSSINT ET PARITER ... ("Ci chcą być podeptani, aby mogli być wzniesieni do gwiazd ..."). Posadzka (płyta) otoczona jest bordiurą z

ornamentami roślinnymi i zwierzęcymi, takimi jak: liście palmowe, lwy, gryf, centaur czy motyw Drzewa Życia. Powstanie płyty określa się na ok. 1175 r.

W IX wieku Wiślica była jednym z ważniejszych ośrodków na terenie państewka (państwa) Wiślan. Dopiero w 990 roku włączył je do monarchii Piastów książę Mieszko I.

W XIV wieku Wiślica udzieliła poparcia Władysławowi Łokietkowi w jego walce o zjednoczenie państwa. Do rozwoju Wiślicy szczególnie przyczynił się król Kazimierz Wielki. Za jego panowania otoczona została murami z trzema bramami (Krakowską, Buską, Zamkową), rozbudowano zamek, a także został wystawiony nowy kolegiacki kościół. Odgrywała też ważną polityczną rolę i była miejscem dla zjazdów, narad państwowych i międzynarodowych. To w Wiślicy w 1347 roku uchwalono tzw. Statuty Wiślickie oraz przyjęto decyzję w sprawie następstwa tronu po Ludwiku Węgierskim. Świątność Wiślicy podtrzymywali Jagiellonowie (m. in. Władysław Jagiełło i jego syn Kazimierz Jagiellończyk). Był z nią związany również Jan Długosz, kustosz miejscowej kolegiaty. Miasto zniszczył najazd szwedzki w połowie XVII wieku, zwany "Potopem".

Informację o Wiślicy przygotował dla mnie historyk i heraldyk dr Jerzy Michta. Jego wiedza była podstawą do emisji datownika pocztowego, znaczka personalizowanego oraz kart pocztowych o treści i tematyce będącej zawsze w zainteresowaniu PT Kolekcjonerów artefaktów pocztowych o tematyce religijnej. Dla równowagi i przypomnienia trudnej i złożonej historii narodów i ich religii przypominamy kolegom-zbieraczom los Kazimierza Łyszczyńskiego zamordowanego przez jurysdykcję kościoła katolickiego "za niewiarę". Zarządo się.

Dla zainteresowanych walorami podaję kontakt do Klubu Divertimento.

Janusz Łojek, tel. 668 481 715

IV Zjazd Polskiego Związku Kryptofilatelistów, czyli nowe otwarcie dla filatelistyki cyfrowej

29 listopada w warszawskim Centrum Konferencyjnym WEST GATE odbył się IV Zjazd Polskiego Związku Kryptofilatelistów, który zgromadził pasjonatów nowoczesnej filatelistyki.

Wydarzenie było okazją do zaprezentowania odmienionej strony internetowej PZKF oraz nowego logo Stowarzyszenia, którego autorką jest Justyna Kopecka, uznana graficzka i rytownicza, projektantka druków zabezpieczonych, banknotów oraz znaczków pocztowych, związana z Polską Wytwórną Papierów Wartościowych. Uczestnicy mogli również zapoznać się z premierowymi wydawnictwami PZKF tj. Kryptodrukiem 2.0 i kolekcją Dukatów Kryptofilatelistycznych 1.0 oraz nowymi narzędziami ze strony www.pzkf.pl takimi jak "Moje Walory", "Salon Kolekcjonerski" czy "Kranik" do bezpiecznego transferu NFT.

Podczas Zjazdu odbyły się sesje tematyczne poświęcone przyszłości kryptofilatelistyki, zastosowania technologii blockchain w filatelistyce oraz prezentacja unikalnych kolekcji kryptoznaczków z całego świata. Szczególnym punktem programu była prezentacja przygotowana przez Sebastiana Kwaśnego, który przedstawił swoją imponującą kolekcję kryptoznaczków z różnych krajów, w tym również najrzadsze walory. Wartym zauważenia jest to, że jego zbiór może w przyszłości stać się dla kryptofilatelistyki tym, czym kolekcja Luców jest dla świata notafilistyki, a więc punktem odniesienia i swoistym wzornikiem dla kolekcjonerów.

W trakcie wydarzenia odbyła się również oficjalna premiera Kryptodruku 2.0 i Dukatów Kryptofilatelistycznych 1.0 oraz wręczone zostały wyróżnienia Heros Kryptofilatelistyki. Sebastian Kwaśny doceniony został za szczególny wkład w rozwój i popularyzację kryptofilatelistyki, a Jerry Szymczyna za podejmowanie szeregu przedsięwzięć na rzecz społeczności kryptofilatelistycznej i projektu polskiego kryptoznaczków.

Warto podkreślić, że Dukaty Kryptofilatelistyczne 1.0 to kolekcja inspirowana historycznymi talarami wydawanymi przez Poczta Polska S.A.. Wydanie obejmuje

różne warianty graficzne, w tym Dukat Bolesław w dwóch wersjach (potocznie: z ptaszkiem i bez ptaszka) oraz Dukat Henomorphs. Jeden z Dukatów Bolesław (z ptaszkiem), został przygotowany również jako fizyczny walor numizmatyczny. Moneta ma średnicę 39 mm, jest wykonana z mosiądzu platerowanego 24-karatowym złotem i posiada grawerowany laserowo numer seryjny. Każdy egzemplarz fizyczny jest powiązany z komplementarnym do niego NFT, co czyni go unikalnym połączeniem tradycyjnej formy kolekcjonerskiej z nowoczesną technologią blockchain.

Uczestnicy spotkania otrzymali wyjątkowe zestawy zjazdowe, w tym wydanie specjalne Kryptopralki 2.0 powiązane z tokenami NFT, co podkreśla innowacyjny charakter wydarzenia. Kryptopralka 2.0 jest ostatnim walorem wydanym ze starym logo PZKF.

W ostatniej części Dariusz Tyszcza opowiedział o projekcie Henomorphs. Za terminem tym kryją się cyfrowe kurczaki w postaci NFT. Jest to jest forma edukacji przez zabawę; Henomorphs można kolekcjonować, ulepszać i dbać o nie, a to wszystko dzięki technologii blockchain. Zaangażować może się każdy uczestnik społeczności kolekcjonerskiej wykraczającej poza stowarzyszenie PZKF. Ciekawe jest to, że na początku planowano jedno okolicznościowe NFT z grafiką jaja z okazji Świąt Wielkiejnocy 2024, ale niczym nieskrępowana inwencja twórcza oraz zaangażowanie społeczności przekształciło owe cyfrowe jajo w dynamicznie rozwijającą się grę przygotowaną przez społeczność dla społeczności (JerryOnPoint, Scarabee, Pies3nski, Rutillucus).

Projekt wykorzystuje zaawansowaną architekturę Diamond Proxy Pattern (EIP-2535), składającą się z ponad 50 modułów funkcjonalnych, co samo w sobie stanowi unikalne środowisko edukacyjne. Cała zabawa buduje w społeczności silne kompetencje cyfrowe i zmusza wszystkich aktywnych uczestników gry do zapoznania się z podstawowymi mechanizmami działania smart contractów. Uczestnicy uczą się praktycznego wykorzystania eksploratorów blockchain (Polygonscan) do samodzielnej weryfikacji transakcji, statusu stakingu i należnych nagród. Prelegent podkreślił, że blockchain oferuje kolekcjonerom cyfrowym bezprecedensową transparentność - pełną historię proveniencji, publiczny kod źródłowy i niezmienny rejestr własności - jednak warunkiem świadomego uczestnictwa w tym ekosystemie jest umiejętność korzystania z dostępnych narzędzi weryfikacyjnych. Henomorphs staje się tym samym nie tylko grą, ale praktycznym poligonem doświadczalnym dla każdego, kto chce kompetentnie poruszać się w świecie kolekcjonerstwa cyfrowego.

Okazję do zaprezentowania wersji beta mieli również przedstawiciele nowej platformy Dardion, która planuje rozpocząć działania lokalnie na rynku Europy Wschodniej i Centralnej, a swoją ofertę kieruje do artystów, którzy mogą tokenizować swoje dzieła na sieci blockchain. Wartym zauważenia jest fakt, że Dardion również dostrzega potencjał w niszy kryptofilatelistycznej. Z tego powodu planowane jest uruchomienie narzędzi skierowanych stricte do kolekcjonerów - platforma wyróżnia się innowacyjnym Rolling Mechanism pozwalającym rezerwować konkretny wariant NFT przed mintem (eliminując element losowości znany z tradycyjnych platform), systemem Binderów będących cyfrowymi

odpowiednikami klaserów kolekcjonerskich ze śledzeniem kompletności zestawów, oraz unikalnym systemem punktacji rankingowej opartym na osiągnięciach kolekcjonerskich i kompletności zbiorów, a nie wartości portfela. Platforma oferuje marketplace z zaawansowanymi narzędziami analitycznymi, alertami cenowymi i filtrowaniem po brakujących elementach kolekcji. Dardion świadomie przenosi sprawdzone zasady tradycyjnego kolekcjonowania - autentyczność, rzadkość, kompletność i spójność - do świata NFT, tworząc środowisko dla prawdziwych pasjonatów.

Szereg niespodzianek przygotowali również członkowie Stowarzyszenia. Arkadiusz Gawłowicz (Aro) obdarował wszystkich wydaną płytą muzyczną. Jak sam powiedział: "Muzyka jest moim hobby, tak samo jak kryptofilatelistyka, więc chciałem podzielić się tym, co tworzę". Grzegorz (Metal12) przywiózł ze sobą własnoręcznie upieczone ciasto "murzynek", którym delektować się można było na wieczornym pozjazdowym spotkaniu.

IV Zjazd PZKF pokazał, że technologia blockchain nie musi kojarzyć się tylko z kryptowalutami, lecz z rozwiązaniami, które zmieniają sposób, w jaki pielęgnujemy pasję kolekcjonerstwa w świecie cyfrowym. To spójność skupiona wokół filatelistyki sprawia, że możliwe są tak ambitne projekty, a kryptofilatelistyka staje się częścią szerszego trendu cyfrowego kolekcjonerstwa. Wspólnie tworzymy przyszłość, w której tradycja spotyka się z nowoczesnością, a technologia staje się narzędziem do rozwijania pasji i gwarantem zaufania i bezpieczeństwa.

Bartłomiej Fedorczyk, zdjęcia: Dariusz Tomaszewski

Redakcja: Marek Jedziniak, Wydawca: Marek Jedziniak, email: kzp@kzp.pl. Pismo bezpłatne, ukazuje się wyłącznie w formie elektronicznej. Archiwalne numery do pobrania na stronie internetowej „Katalog Znaków Poczty Polskiej” www.kzp.pl/biuletyn.

Informacje o nowych znaczkach, datownikach, erkach i pocztach specjalnych udostępnia Poczta Polska. Wykorzystanie jakichkolwiek materiałów z biuletynu możliwe jedynie za zgodą redakcji.